

Kernpunten aanbesteding gemeenten Menterwolde, Pekela en Veendam

6 februari 2009

Bijlage bij advies SER Noord-Nederland inzake WMO, aanbesteding huishoudelijke hulp zoals besproken in de werkconferentie d.d. 29 januari 2009

Rustige overgang van AWBZ naar Wmo

Het belangrijkste uitgangspunt bij de vormgeving van de aanbesteding van huishoudelijke ondersteuning was, dat de gemeenten zich ten doel stelden te regelen, dat de overgang van AWBZ naar Wmo zo rustig mogelijk zou verlopen voor de burgers die al huishoudelijke ondersteuning ontvingen onder de AWBZ. Dat betekende dat we zochten naar een model waarmee geregeld kon worden dat de burger dezelfde uitvoerder en liefst dezelfde medewerker zou kunnen houden. Verder wilde de gemeente de burger centraal zetten. De burger in de gelegenheid stellen te kunnen kiezen uit meerdere aanbieders. Zonder dat er ook maar enige druk vanuit de gemeente is om te sturen in die keuze vanwege bijvoorbeeld volume-afspraken met een uitvoerder van huishoudelijke ondersteuning.

De gemeenten zijn gaan zoeken naar voorbeelden van manieren van aanbesteden die pasten bij deze uitgangspunten. Zo zijn we uitgekomen bij het Zeeuwse model. Dat model biedt de ruimte voor overleg met de aanbieders en gaat uit van een fixed price. Daarmee is het mogelijk met een afgewogen en afgestemde vraag tegen een redelijke prijs de markt op te gaan. Zo biedt de gemeente de bestaande uitvoerders de ruimte te voldoen aan redelijke voorwaarden en wordt voorkomen dat er onverwachts toch partijen afvallen.

Bovendien biedt het model veel ruimte voor nieuwe uitvoerders die ook aan de voorwaarden kunnen voldoen. Dat is goed voor nieuwe burgers die een indicatie van de gemeente kregen. Zij konden kiezen uit een ruim aanbod van uitvoerders.

Aangezien in het model de gemeente geen volume-afspraken maakt, maar het al dan niet toe- of afnemen van het volume- een directe relatie heeft met de keuze van de burger, is de wens van de burger een zeer bepalende factor. En dat is helemaal in lijn met het beleid van de gemeente.

Een hele belangrijke notie tijdens die eerste aanbesteding was ook, dat we steeds hebben vastgehouden dat het aanbesteden niet het doel op zich is. Aanbesteden is faciliterend aan de beleidsdoelen die gesteld zijn. De adviseurrol inzake de aanbesteding is een technische.

Bij de verlenging voor 2008

In de loop van 2007 kwamen effecten van onze aanbesteding naar voren die de gemeenten MPV ongewenst achtten. Ze zorgden voor onrust die we wilden voorkomen. Dat was immers een belangrijk uitgangspunt.

In overleg met de partijen waarmee de gemeenten een mantelovereenkomst hadden gesloten, zijn er bij de verlenging afspraken gemaakt om de punten die onrust veroorzaakten weg te nemen.

Zo hebben de gemeenten gemeend ook vanuit hun rol als regievoerder op de arbeidsmarkt naar de effecten van de aanbesteding te moeten kijken. Daarbij is geconstateerd dat de uurprijs van 15,00 feitelijk leidde tot het inzetten van a-hulpen. De voorwaarden waaronder deze werknemers moeten werken achtten de gemeenten MPV niet bevorderlijk voor de sector zorg/ondersteuning. In overleg met de partners is overeengekomen dat voor een uurtarief van € 21,40 uitsluitend CAO-personeel ingezet zou kunnen worden voor de uitvoering van huishoudelijke ondersteuning.

Deze prijs blijkt uit het onderzoek van PricewaterhouseCoopers in opdracht van VWS heel dicht bij de kostprijs te liggen.

Verder is er overeengekomen dat er één prijs voor een uur huishoudelijke ondersteuning zou gaan gelden. Een prijs die tot stand is gekomen door een mix van Hv1 (15,00) en Hv2 (23,00) te maken. Hiermee is voorkomen dat de bestaande burgers met een overgangsregeling geïndiceerd zouden moeten worden. Tegelijkertijd is wel een demping van kosten gerealiseerd die recht doet aan de constatering dat de problematiek bij een substantieel aantal burgers van de wat lichtere aard is. Door het loslaten van het verschil in prijs tussen Hv1 en Hv2 wordt overigens niets afgedaan aan de verschillen van zwaarte van de problemen van burgers.

Bij de verlenging voor 2009

De verlenging voor 2009 staat in het teken van oefenen met een manier van financieren die aan de ene kant de gemeenten in de gelegenheid stellen hun met de raad afgesproken budget te realiseren (zonder tekort of overschot) en aan de andere kant de uitvoerders van ondersteuning de ruimte te geven ondersteuning te bieden die vooral afgestemd wordt op wat de burger nodig heeft. Daarvoor is gekozen voor een fixed price per burger per jaar. Deze prijs is weer in nauw overleg met de partijen tot stand gekomen.

Bij het Zeeuwse model in combinatie met bandbreedteafspraken heeft de gemeente weliswaar de uurprijs in de hand, maar eerder heeft de markt aangetoond dat alleen bandbreedte afspraken niet werken. Het op zich legitieme streven van uitvoerders naar hun bedrijfsoptimum binnen de gemaakte afspraken laat zien dat de verhouding gemiddeld aantal uren per periode per zorgadres nog steeds stijgt. Dat was het geval in 2007 bij Pekela en Veendam. Ook de groei van het aantal zorgadressen zorgt in dat geval voor een verhoging van de rekening voor de gemeente. Achteraf een tegenvaller. Niet het beleid van de gemeente is bepalend, maar de bedrijfsvoering van de zorgaanbieders.

Bij het MPV model fixed prijs per burger, waarin de geprognosticeerde groei van het aantal zorgadressen zorgvuldig in het tarief is verwerkt, zijn zowel de uurprijs als het aantal te bedienen zorgadressen vooraf doorgesproken en vormen geen factor meer voor het eindresultaat.

Het gemiddelde aantal uren zorg per periode per zorgadres valt vooraf vast te stellen.

(Cijfermatig voorbeeld Veendam: het aantal klanten stijgt door naar 1083 in 2009 en bij het begrootte budget levert dat een gemiddelde van 9,6 uur per 4 week per zorgadres, terug naar het gemiddelde zorgniveau van 2006)

Het beleid en het budget van de gemeente zijn bepalend, de regie is vooraf geregeld en terug bij de gemeente.

Opmaat naar de nieuwe aanbesteding

Het oefenen met een fixed price per burger per jaar en de opbrengst daarvan zijn mede bedoeld voor het plan van eisen voor een nieuwe aanbesteding huishoudelijke ondersteuning. De gemeenten in de regio Oost Groningen proberen gezamenlijk op te trekken in dit traject. De input van de gemeenten Menterwolde, Pekela en Veendam ziet er in grote lijnen als volgt uit. We borduren voort op datgene wat in 2007, 08 en 09 goed is gegaan en geven verder invulling aan onderstaande korte beschrijving van het beleid.

Alle beleidsplannen Wmo van de Oost Groningse gemeenten beschrijven de burger in haar of zijn wijk of dorp. Op die schaal wordt de burger centraal gezet in een context van leefbaarheid, wonen, vervoer, winkels, voorzieningen, sociale contacten, zorg en alle andere aspecten die mensen nodig hebben in hun dagelijks leven. Met de beleidsplannen Wmo willen de gemeenten investeren in de verbindingen en het toegankelijk maken van alles wat burgers in hun dagelijks leven kunnen benutten en kunnen brengen! Voor burgers die dat nodig hebben regelt de Wmo individuele voorzieningen, zoals onder andere ondersteuning bij het huishouden. Deze individuele voorzieningen ontwikkelen zich van een recht onder de AWBZ naar maatwerk om de burger in zijn of haar specifieke situatie te compenseren in een fijnmazig netwerk van verbindingen tussen algemene voorzieningen, andere individuele voorzieningen Wmo en voorzieningen AWBZ. Het plan van eisen voor een nieuwe aanbesteding moet de markt uitnodigen met een aanbod te komen dat de gemeente helpt verder te komen met haar doel om zoveel mogelijk burgers –met en zonder beperkingen- mee te laten doen in de samenleving.